

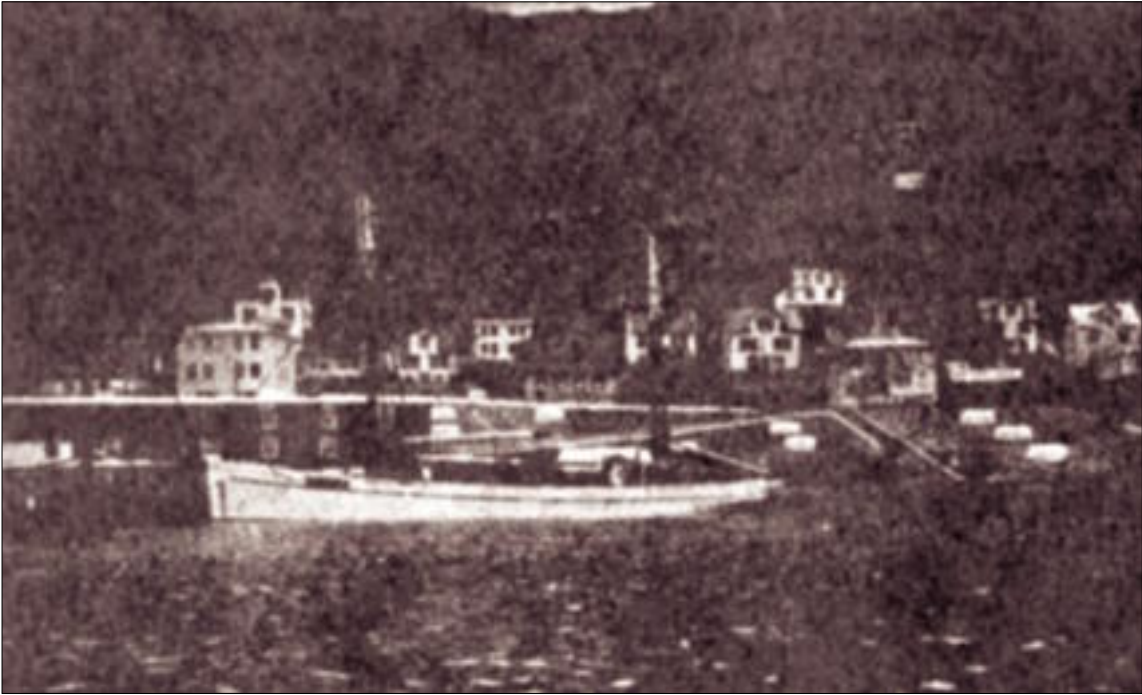
Rendu Neptun og Nólsoy saman?

Tað hevur verið frammi, at Neptun og Nólsoy rendu saman. Her eru ymiskar meiningar. Men hesin spurningur verður ikki svaraður

Í 1994 hevði tann nú 92 ára gamli Johan Hansen úr Kollafirði eina grein í Dimmalætting, har hann vísir aftur, at Nólsoy og Neptun rendu saman. Johan var upprunaliga fiskimaður men gjørdist trúboðari hjá Indre Mission. Eitt skifti var hann stjóri á sjómansheiminum í Havn. Johan var sjálvur á leiðini og henda frásøgnin er so áhugaverd og so viðkomandi fyri hesa hend-ing, at vit endurgeva hana her.

Ringt vár

Johan skrivaði: Gitt varð millum manna, nær, hvar og hvussu “Neptun” og “Nólsoy kundu vera farnar. Eitt, ið gitt varð, var at tær kundu vera stoyttar saman. At tað ikki var so, havi eg eina reiðiliga fasta uppfatan av. Sjálvur var eg á Suðurlandinum hetta várið. Skipið eg var við, var “Milly”, sum Edmund Klein, Vestmanna, átti og var skipari á. Veðrið á Suðurlandinum hetta várið var ógvuliga ilsligt. Nógvir vóru dagarnir við beinleiðis illveðri. Og tað helt áfram. Sum eg minnst tað, høvdu vit tað ringasta veðrið um mánaðarskiftið apríl-mai. Júst tá komu vit at liggja bakk í fleiri dagar, meðan veðrið bara ilskaðist. Vindurin var í sunnan, so vit komu longri og longri norðureftir. Ógvuliga tjúkt var eisini í veðrinum. Landkenning høvdu vit yvirhøvir ikki havt vælsaktans eina viku. Sólin hevði ikki sæst. Við teim navigatíonstólum, ið tá vóru til taks, var ikki lætt heilt nágreiniligt at avgera positiúnina. Men vit høvdu tó nakað so nýmótans, sum eitt radio, og kundu tí hoyra tað íslenska útvarpið og soleiðis eisini veðurtíðindini. Í middags-sendingini ein dagin varð sagt frá ódnarveðri út á dagin. Ættin vildi framvegis verða í sunnan. Aftaná, at vit høvdu hoyrt veðurtíðindini, segði skiparin, at vit vóru ikki so væl fyrri, tí vit vóru komnir so langt norður, at vit nærkaðust skergarðinum hættisliga nógv. Vóru vit liggjandi bakk, sum nú, var vandi fyrri, at vit kundu reka á hann. Pressa út um skergarðin høvdu vit ikki møguleika fyrri. Ráðini vóru tí at

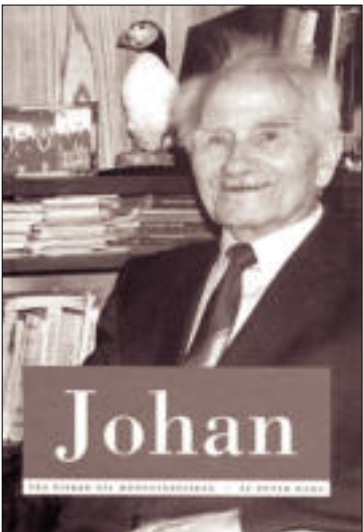

Milly var eisini illa fyrri í illveðrinum fyrst í mai 1934

Edmund Klein var skipari á Milly

taka undan, skjótast møguligt, og sigla norður um Reykjanes og skergarðin. Sundið millum Mjølsekkinn og Reykjanes er ikki so breitt. Tá vit sum sagt ikki heilt neyvt kundu avgera positiúnina vit vóru á, so hevði henda sigling eisini sín vanda. Vit máttu koma reiðiliga beinir á sundið. Men siglast mátti. Fyrst vórðu øll repini tikin og alt annars gjørt til reiðar til eina sigling, ið vildi verða ein av teim grovu. Tikið varð undan. Vindin høvdu vit inn á bakborðs loring. Tá siglt var nakað, slerdi bæði mesanur og stórsegl yvir. Bresturin var stórir. Skipið mestsum skalv. Bæði stopparin til mesan og stórsegl slitnaðu sum trillutráður. Hvussu hetta kundi henda, eri eg ikki førur fyrri at siga. Tað hendi bara í eitt vekk. Óslætt var. Tað kom at vísa seg, at hetta var okk-ara bjarging. Nú høvdu vit vindin inn á stýriborðs loring. Kósin var sostatt ein onnur. Tað bar nú meir mót landi. Ovnógv, var bæði skipari og bestimaður á einum máli um. Vit máttu hava kós meiri vesturá, út frá landi. So varð

Johan Hansen úr Kollafirði hevur givið sítt áhugaverda íkast til hesa søgu. Tað er givin ein bók út við hansara áhugaverdu lívssøgu

gjørt. Tá so siglt var nakað, bóru vit í tí tjúkka mjørkanum eyga við Mjølsekkinn, sum vit høvdu um bakborð. So reiðiliga nær vóru vit honum. Tá var gleðin stór. Ein vandi var av. „Sá“ pápa sín ganga burtur Komnir norð um Mjølsekkinn, varð lagt bakk. Ódnin leikaði framvegis. Her norðanfyrri var slættari. Øll manningin varð verandi uppi, allir í fullum sjóbúna. Onkur av teimum, ið frívakt høvdu, lögdu seg á beinkin. Ein teirra var smyrjarin hjá okkum, Joen Peter Jacobsen, Vestmanna, dagliga kallaður Jóan Petur á Mørk. Hann hevði lagt seg fram mót skarpinum. Pápi hansara, Johannes Jacobsen (Jóanis á Mørk), var bestimaður á “Neptun”. Jóan Petur, ið var sovnaður har á beinkinum, varð í eitt so óróligur, sparkaði og sló. Hann vaknaði, setti seg upp og fór so

at gráta. Tað sá nakað lægið út. “Hvat bagir?”, varð spurt. Við gráttkvaldari rødd svaraði hann: “Nú fór “Neptun””. So fór hann at siga frá, hvussu hann í dreymi – í eini sjón – hevði sæð pápan á odda fyrri allari manningini á “Neptun” koma mót sær. Tá pápin var komin heilt fram at honum, segði hann: “Jóan Petur, nú kunnu vit ikki meir.” So hvarv sjónin. Jóan Petur tók hetta, ið hann hevði droymt, heilt fyrri álvara, so hann ivaðist ikki í, at hesa óveðursnátt fór “Neptun”. Seta eitt tal á hesa náttina eri eg ikki førur fyrri, men tað var ein tann fyrsta náttin í mai. Á “Milly” var tað okkara hugsan, at “Neptun” var farin á skergarð-inum. Meðan vit høvdu ligið bakk sunnanfyrri í umtalaða ódnar-veðrinum, høvdu vit sæð nøkur skip, eisini skip, vit kendu. Millum teirra var “Neptun”. So vit vistu, at hon var nærhendis okkum.

Sóu „Nólsoy“ aftaná illveðrið

Hvar “Nólsoy” hevði verið í hesum óveðrinum, veit eg sjálvandi einki um. Men tá ið veðrið var batnað longu dagin eftir, varð avgjørt, at vit skuldu fara inn á Reykjavík. Vit høvdu fingið nakað av skaða, og bætast skuldi um hann. Annan dagin eftir, frá morgninum, vóru siglingarlíkindini góð. So varð siglt á Reykjavík. Tá vit nærkaðust Sandgerði, sóu vit eina slupp inn

mót landi. Vindurin var nú meira eysturhallin, landsynningur, vil eg halda, so har lívdi nakað av landi. Vit sigldu so mót skipinum. Tá vit nærkaðust, sóu vit, at tað var “Nólsoy”. Siglt var so tætt aftanfyrri hana, at vit róptu til teirra á dekkinum vóru. Millum teirra var Jens Kristian Petersen úr Kollafirði, ið var bestimaður við “Nólsoy”. Ivaleyst hevur hann havt vaktina. Nú vóru vit úr somu bygd, so honum tók eg ikki feil av. Ein annar, eg kendi og minnst, var hósvíkingurin, Alif Danberg. Við at hoyra okkum rópa til teirra á “Nólsoy”, kom okkara skipari, Edmund Klein, upp á dekkið. “Hvør var handa sluppin?” spurdi hann. Tá hann fekk at vita, at tað var “Nólsoy”, segði hann: “Hevði eg vitað tað, so hevði eg preiað teir.” Hans David, skiparin á “Nólsoy”, og hann vóru so væl. Eg eri soleiðis vissur um, at “Nólsoy” var komin væl burturúr ódnarveðrinum, ið frammanundan er skrivað um. Óivað eru teir farnir suðurum aftur at royna, tá ið veðrið varð batnað. At eitt lík av manningini varð funnið so sunnarlaga sum við Eyrarbakka, bendir á, at hon er farin sunnan-fyrri. Men hvussu hon er farin, er ikki lætt at gita. Nakað beinleiðis óveður, eftir tað, ið umtalað er, minnst eg einki til. Hesi minnir frá vartúrinum á Suðurlandinum 1934, hava staðið ógvuliga greið fyrri mær síðan, sjálvandi tí tey hava samband við hesa skakandi vanlukku.

Komandi partur

Í komandi parti verður millum annað ein áhugaverd og kensluborin frásøgn hjá Petreu Olsen, ættað úr Hósvík, sum misti fleiri av sínum næstringum við Nólsoy